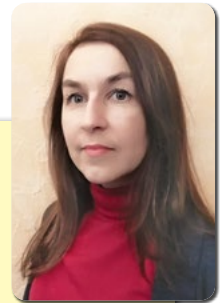

Дивосвіт природи розкриває гра

Дидактичні ігри з використанням методу моделювання для дітей старшої групи

*Олена КОВАЛЬОВА, директорка;
Ірина ЛЕВЧУК, вихователька-методистка,
ЗДО № 10 "Дзвіночок", м. Ковель, Волинська обл.*

Бажаєте перетворити процес навчання на яскраві захопливі пригоди? Допоможуть у цьому, звісно ж, ігри. Педагоги з Волині радо діляться з вами досвідом застосування мовленнєво-пізнавальних ігор на основі методу моделювання, та ще й авторською добіркою на додачу.

МОВЛЕННЄВІ ІГРИ ПРИРОДНИЧОГО СПРЯМУВАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДУ МОДЕЛЮВАННЯ

З раннього віку дитина активно пізнає світ, досліджуючи все, що її оточує. Відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти до кінця дошкільного віку в дитини має бути сформована *природничо-екологічна компетентність*. Це неможливо без попереднього ознайомлення із тваринним і рослинним світом, без закріплення відповідальності та бережного ставлення до природних об'єктів у різних видах діяльності. Для досягнення цієї мети педагоги використовують різні методи, серед яких важлива роль відводиться дидактичній грі.

Дидактичні ігри з використанням методу моделювання можна визначити як спланований і цілеспрямований педагогічний прийом для розширення і закріплення знань про певні об'єкти природи, навчання дітей класифікувати, виділяти зв'язки, доводити свою думку.

Особливості ігор

- ♦ Кожна гра є комплексом завдань, які дитина виконує за допомогою картинок, в основі яких лежить принцип парності.
- ♦ Подані завдання різної складності — від тих, до яких пропонуються готові зразки-відповіді, до таких, що передбачають повну самостійність у пошуку відповідей.
- ♦ Пошук відповіді здійснюється за певним алгоритмом, поданим у вигляді схеми, малюнка.

- ♦ У більшості ігор передбачено не один варіант відповіді, а кілька — у межах основних понять, якими оволодівають діти.

Етапи організації

1. Підготовка:

- ♦ вибір гри відповідно до освітніх завдань, програмових вимог;
- ♦ визначення найбільш зручного часу для проведення дидактичної гри (у процесі організованого навчання на заняттях або у вільний від занять та інших режимних моментів час);
- ♦ вибір місця, де діти можуть спокійно гратися, не заважаючи іншим;
- ♦ визначення кількості учасників (уся група, невеликі підгрупи, індивідуальний формат);
- ♦ підготовка необхідного дидактичного матеріалу для обраної гри (іграшки, різні предмети, картинки, схеми, моделі);
- ♦ підготовка педагога: він має осмислити хід гри, своє місце в ній, методи керування нею;
- ♦ підготовка дітей: збагачення їх знаннями, необхідними для розв'язання ігрового завдання.

2. Проведення:

- ♦ ознайомлення дітей зі змістом гри, з дидактичним матеріалом, який буде в ній використаний (демонстрація предметів, картинок, ознайомлення зі схемами, моделями, коротка бесіда, у ході якої уточнюються знання, уявлення дітей);
- ♦ пояснення ходу і правил гри;

- ♦ демонстрація ігрових дій, у процесі якої вихователь навчає дітей правильно їх виконувати, пояснюючи, що в іншому випадку гра не приведе до потрібного результату (наприклад, якщо хтось із учасників підглядає, коли треба заплющити очі);
- ♦ визначення ролі педагога в грі, його участь як гравця, уболівальника чи арбітра (беручи участь у грі, він спрямовує дії гравців порадами, запитаннями, нагадуваннями);
- ♦ підбиття підсумків гри (у цей момент важливо наголосити, що шлях до перемоги можливий тільки через подолання труднощів, увагу і дисциплінованість);
- ♦ завершальна розмова (педагог запитує малят, чи сподобалася їм гра, і обіцяє, що наступного разу на них чекатиме нова цікава розвага).

3. Аналіз:

- ♦ обмірковування, які прийоми посприяли досягненню мети, що не спрацювало і чому;
- ♦ виявлення індивідуальних особливостей у поведінці та характерах дітей;

Пропонуємо добірку таких ігор **відповідно до освітньої програми “Впевнений старт”**.

ОСІННІ ШАШКИ

Місце в освітньому процесі. Блок “Порядок”. Тема тижня “Все і всі на своїх місцях”. Тема дня “Порядок у звуках і словах”.

Мета. Формувати елементарні уявлення дітей про характерні ознаки осені в неживій і живій природі, про розмаїття тваринного і рослинного світу. Закріплювати уявлення про голосні, тверді та м’які приголосні звуки. Розвивати фонематичний слух, сприйняття, увагу, пам’ять, мислення, пізнавальну активність, мовлення. Виховувати самостійність.

Матеріал: шахове поле 5×5 із жовтими та зеленими клітинками. Жовті клітинки для слів, які починаються на приголосний звук (*калина, каштан, жолудь, парасоля, помідор, сонях, кукурудза, гарбуз, ведмідь, їжак, гриб лисичка, білка, листок, хмара, мороз*); зелені — для тих, що починаються на голосний (*опеньки, айстра, ожина, осінь, огірок, іній, омелюх, обліпіха, одяг, овочі, ожеледь, очерет*); кубик із гранями двох кольорів, що відповідають кольорам ігрового поля; “шашки” — кружечки з наклеєними на них картинками.

Хід гри

Варіант 1. Двоє учасників вибирають собі кольори поля і по черзі кидають кубик. Якщо випадає колір поля тієї дитини, яка кидала кубик, вона

- ♦ удосконалення на основі отриманих результатів підготовки та процесу проведення гри, збагачення її новим матеріалом у ході подальшої роботи.

бере “шашку”, називає предмет, зображений на картинці, і якщо правильно визначає перший звук у назві, закриває клітинку на ігровому полі свого кольору. Якщо випадає колір суперника, то кубик передається йому. Виграє той, хто першим закриє своє ігрове поле.

Варіант 2. Двоє дітей так само вибирають собі кольори поля і кидають кубик. Але щоб покласти “шашку” на поле свого кольору, вони мають назвати відповідні осінні зміни в природі. Якщо на кубик випадає колір суперника, хід передається йому. Виграє той, хто першим закриє своє поле.

Наприклад: якщо дитина, кинувши кубик, вибрала “шашку” із зображенням ведмедя, вона має скласти речення: “Восени ведмідь готується до зимової сплячки”.

ЗАВАНТАЖТЕ КАРТКИ:
dv.in.ua/2021-6/p21

ОБЕРІТЬ СВІЙ ФОРМАТ ФАХОВИХ ВИДАНЬ

ЕЛЕКТРОННІ

ЧИ

ПАПЕРОВІ

- ✓ Пропустили актуальну тему номера?
- ✓ Загубили примірник із потрібними матеріалами?
- ✓ Мрієте читати улюблені фахові видання на своєму гаджеті?

- ✓ Вам до вподоби запах свіжої фарби, шелест сторінок?
- ✓ Збираєте власну бібліотечку, упорядковуючи випуски за темами?
- ✓ Використовуєте наочність в роботі з дітьми?

Купуйте та передплачуйте
ЕЛЕКТРОННІ ВЕРСІЇ на сайті
journals.ua/prof/obrazovanie

Купуйте та передплачуйте
ПАПЕРОВІ ЖУРНАЛИ
на сайті jmil.com.ua/peredplata

**Усе, як ви звикли,
тільки онлайн!**

або на пошті

**Продовжуйте
добрі традиції!**